GAZETA KRAKOWSKA

Nro 50.

Z KRAKOWA DNIA 21 CZERWCA 1815 Roku WE SRODĘ.

Z Warszawy d. 13 Czerwca.

Towarzystwo Królewskie Warszawskie Przyiaciół nauk.

Od chwili, w którey Polacy istność swoię odzyskiwać zaczęli, wraz uwaga ich zwroconą była do tego wszystkiego, co tylko pamięć dzieiow oyczystych, utraconą narodowość, zaniedbaną u postronnych sławę naszę zachować i uwiecznić mogło.

Okazanie publiczney wdzięczności współziomkom, którzy orężem, radą lub naukami imie Polski wsławili, uważało pokolenie dzisieysze iak dług święty, dług zaniedbany przez przodkow, do uiszczenia zostawiony sobie. Już dzieie Królow i Bohatyrow naszych rozebrane są przez rozmaite piora Członkow Tow: Król:; nieprzepomnieni w nich ziomkowie nasi, sławni nauką i wiadomościami. W. Sniadecki Rektor Akademii Wileńskiey, w równie uczoney iak wymowney pochwale swoiey Mikołaia Kopernika, oddał hołd winny pamięci tego wielkiego męża. Nikt nie był bardziey godnym sławić Kopernika, iak pisarz, który naukę i talenta iego odziedziczać zdaie się. Nie przestaiąc na tem świetnem uczeniu, chciał rząd, Towarzysto Królewskie i wszyscy gorliwi Polacy wystawić okazałą i wiekuistą pamiątkę temu mężowi, który naywiększym, naywspanialszym wynalazkiem uszlachetnił umysł ludzki, który tak daleko rozciągnął sławę imienia swego, iak daleko rozciągaią się promienie tego słońca, któremu on, iak drugi Jozue, stanąć rozkazał.

Jakiemi krokami postępował gorliwy zamysł w uczczeniu Kopernika, w iakim stopniu znayduie się dzisiay dzieło to, Publiczności Polskiey doniesiemy pokrótce.

W roku 1809 w czasie schronienia się rządu naszego do Torunia przed obcym naiazdem, pierwszy kamień na pomnik ten założony był przez osoby Rząd Xięztwa Warszawskiego składaiące. Wezwani zostali Obywatele po Departamentach przez swoich Prefektow do czynienia na przedmiot ten składek; lecz dla ciągłych woien i zaburzeń, dla powszechnego w kraiu ubostwa, składka ta pokazała się nadzwyczay szczupłą, była albowiem iak

następuie:

Depar: Warszawski złożył zł:	231	gr:	22.
— Pozański . .	565	.	11.
— Płocki	114	.	26.
— Radomski . . .	278	.	1.
— Krakowski . .	292	.	16.
— Kaliski	377	.	7.
Summa ogólna — zł:	1859	gr:	23.

W roku dopiero teraźnieyszym w miesiącu Marcu, na obiedzie literąckim danym z powodu ukończenia Słownika języka Polskiego przez Kolegę Lindego, przyniosła taż składka zł: Pol: 9612. Otworzona prenumerata w Warszawie i po Departamentach ciągnie się i dzisiay; lecz przychod dotąd dalekim iest od summy, która na wyniesienie godney tak wielkiemu Mężowi pamiątki iest nie odbicie potrzebną.

Podług uchwały Towarzystwa, ma bydź wystawiony w Warszawie w środku placu koszar Kazimierowskich, mieyscu poświęconem dzisiay wszystkim składom naukowym, obelisk, na wzór stojącego w Rzymie przed Kościołem S. Piotra, lub też na wzor wystawionego przez Cezara Augusta na placu Marsowym, dziś Porta del Popolo, z tymże iak i on zamiarem. Uczyniony przez Budowniczego Kolegę Aignera abrys, iuż przez Towarzystwo Król: zatwierdzonym został. Przy tym obelisku umieszczony będzie i osadzony marmurem białym południk, i otoczony gankiem żelaznym. Pomnik ten z marmuru kraiowego lub granitu, wynosić będzie na stóp 830. Jako to:

Pierwsza podstawa —	stóp	90.
Druga — — — —		60.
Postument — — —		175.
1wsza część piramidy — —		171.
2ga — — — —		163.
3cia — — — —		171.
Summa stóp kubicznych		830.

Wydatki na to:

Odkrycie w kopalni aż do zdatnego marmuru — zł:	4000.
Robota wedle marmuru z polerem	16,000
Transport lądem i wodą — —	5000.
Postawienie i wszelkie do tego machiny. — — —	7000.
Nieprzewidziane przypadki —	6000.
Złot:	38,000.

Taki iest naylżey obrachowany wydatek; powiększy on się nierownie, ieżeli nie z marmuru Chęcińskiego, iak była myśl pierwsza, ale coby nierownie było i trwaley i wspanialey, Obelisk ten z granitu aż z Ukrainy stawionymby bydź miał.

Jakkolwiek bądź, ufać należy tey doznaney gorliwości Polakow o to wszystko, co sławę narodu ich obchodzi, że chętnie i skwapliwie tę (gdy rozdzieloną na wiele części) nie tak znaczną summę złożyć zechcą. Wiele przyczyn powinny stawać się dla nas silną do tego podnietą.

1mo. Uwiecznienie na ziemi naszey pamięci i chwały współobywatela Polaka, którego zażarta zawiść naprożno usiłuie nam wydrzeć.

2do. Przyozdobienie stolicy Królestwa pomnikiem naywspanialszego rodzaiu.

3tio. Część, którą wykonanie dzieła tego przyniesie pokoleniu naszemu, nietylko od postronnych, lecz w potomności. Wytrwa to dzieło, iak iemu podobne, wiekow tysiące, prawnuki nasze pa-

trząc na głaz ten wzbiiaiący się w laury niebios: Ci to, rzekną; wznieśli go, co orężem, wytrwałością, licznemi ofiarami dobiwszy się utraconey iuż istności, wśród cierpień i zniszczenia, nie zapomnieli o sławie narodu. Gorliwi zapisywać zechcą ilość swych dobroczynnych ofiar w księgi w Departamentach po temu otwarte. Towarzystwo Król: iuż przedsięwzięło przygotownicze kroki i układy z rzemieślnikami i górnikami do rozpoczęcia dzieła, skoro tylko wniydą zapasy; przy ukończeniu iak nayściśleyszy rachunek z przychodow i wydatkow publiczności zdanym będzie. — Działo się na posiedzeniu ogólnem Towarzystwa d 4 Czerwca 1815.

Stan: *Staszyc*, Prezes.
Edw: *Czarnecki*, Sekretarz.

OBWIESZCZENIE

Gdy od czasu ponowienia przepisow względem wydawania paszportow osobom chcącym wyieżdzać za granicę Xięstwa Warszawskiego rozmaity okazał się nieporządek, pochodzący z nieostrożności lub niebaczności przy wydawaniu paszportow; zdarzać się bowiem częstokroć zwykło, iż Prefekt iednego Departamentu daie zaświadczenie obywatelowi z Departamentu innego, lub władza miasta iednego, wydaie takież zaświadczenie mieszkańcom miast innych, przez co nietylko porządek rozprzęga się, ale nawet długami obciążone, lub też inne do wyiazdu maiące przeszkody osoby, łatwo z tey nieostrożności korzystać, i karom, którym podlegaia, uchodzić mogą; przeto dla zapobieżenia naruszeniu ogólnego porządku, i ztąd wyniknąć mogącym ważnym nadużyciom znayduię potrzebę względem wydawania i odbierania paszportow następuiące wydać przepisy:

A) Każdy obywatel Xięstwa Warszawskiego, lub też cudzoziemiec tymczasowie przebywaiący, ktokolwiek bądź on iest, gdy ma zamiar wyiechać z Xięstwa, obowiązanym iest wprzod przez Gazety Warszawskie takowy zamiar swoy ogłosić, z wyrażeniem imienia i nazwiska swego, tudzież imion i nazwisk tych, którzy z nim iechać maią.

B) Gdy po takowem trzykrotnem ogłoszeniu żadne pretensye do wyieżdzaiących, lub przeszkody wyiazd tamuiące nie okażą się, w ten czas Prefekt lub Podprefekt wyda mu świadectwo do uzyskania paszportu potrzebne wyrażaiąc w temże, iż ogłoszenie stosownie do przepisu nastąpiło, z dodaniem Nru Gazety ogłoszenia takowego, tudzież, iż żadne przeszkody do wyiazdu przez nikogo oświadczonemi nie były.

C) Po odebraniu takowego świadectwa, winien ie, chcący wyiechać, okazać w Wydziale policyynym, w Departamencie lub Powiecie ustanowionym, który także wedle potrzeby zachodzących stosunkow, uwagi swoie o powodach dozwalaiących lub zaprzeczaiących wyiazd uczynić iest obowiązanym.

D) Po uskutecznieniu takowego przepisu, przedstawione mi będą zaświadczenia dla wydania paszportu. O takowem nieodmiennem postanowieniu względem zachowania wyżey wyrażonych przepisow oznaymuiąc Wielmożnym Naczelnikom Departamentowym, wydanie stosownych do Podkomendnych ich rozkazow, WW. Prefektom zaś ogłoszenie wyżey wskaza-

nych przepisow, potrzykroć w Gazecie lub Dzienniku Departamentowym zalecam, aby nikt nie mógł się składać niewiadomością onych. Oświadczam przytem, iż powyższe przepisy nie ściągaią się do osób w aktualney służbie woyskowey będących, którzy od władzy woyskowey urlopy na czas krótki dostaią.

Podpisano: *Łanskoy*,
Jenerał - Gubernator.
Za zgodność, Dyrektor Kancelaryi.
Tiufiaew.

Z Wiednia d. 14 *Czerwca.*

D. 12 b. m. Minister związkow zagranicznych Xżę Jmć Metternich poiechał dziś do głowney kwatery N. Cesarza. Ces. Rossyyski Minister związkow zagranicznych, Hr. Nesselrode, wyiechał ztąd d. 8 prosto, a Xżę Hardenberg d. 10 przez Berlin do głowney kwatery, zaś Xżę Talleyrand do Gandawy.

Kongress miał d. 9 Maia ostatnie posiedzenie, a d. 11 ukończył swoie interessa. Wszystkie warunki głownego traktatu pod d. 9 podpisali wszyscy pełnomocnicy ośmiu Dworow, które trudniły się uskutecznieniem traktatu Paryzkiego pod d. 30 Maia 1814, a inne Mocarstwa, Xiążęta i kraie wezwane są do przystąpienia do niego. Ważne to dzieło, które oznacza los tylu kraiow i ludow, ogłoszone zostanie wraz z należącemi do niego oddzielnemi traktatami i układami, zaraz po iego zatwierdzeniu.

Z powodu ukończonego kongressu zaszczycił J. C. K. Mość wielu zagranicznych Ministrow, Jenerałow i posłow Ces. Austryackiemi orderami.

Podług doniesień z Pragi pod d. 5 Czerwca pierwszy oddział zostaiącego pod rozkazami Jenerała piechoty Hr. Langero na Ces. Rossyyskiego korpusu, przeprawił się po rozbitym dla tych woysk łyżwowym moście przez Moldawę. Inne oddziały tuż za nim następuią. Inny Ces. Rossyyski, pod rozkazami Jenerała jazdy Hr. Rejowskiego korpus, dawniey ieszcze przebył Melnik i musi się iuż za granicami Bawaryi znaydować.

Woysko w Neapolu.

Od dowodzącego Ces. Austryackiem woyskiem w Neapolu, Feld. por. Barona Bianchi, nadeszła tu przez gońca wiadomość, że twierdza Neapolitańska Pescara poddała się d. 28 Maia oblegaiącemu Ces. Austryackiemu korpusowi pod dowodztwem Jenerała Senitzer przez kapitulacyą. Znaczne zapasy wszelkiego gatunku i 92 dział dostały się w ręce zwycięzcow.

Z Bamberga d. 2 *Czerwca.*

Dzisieysza gazeta tuteysza donosi co następuie: — Wczoray popołudniu między godziną 1 i 2gą Xcia Alexandra Berthier spotkało nieszczęście, iż z wysokiego okna tuteyszego zamku wypadł i od razu się zabił. (Dalsze okoliczności tego zdarzenia nie są ieszcze wiadome.)

Tegoż dnia przybyły tu 4 pułki Ces. Rossyyskiey dragonii, Finlandski, Peterzburski, Rygski i Borysowski, tudzież pułk kozakow Hartinowa Nro 7 i batterya z 12 dział konney artyleryi, ogółem około 5000 ludzi, stanęły w mieście i okolicach, a dziś pociągnęły nad Ren. Niepodobna widzieć woyska pięknieyszey postawy. Artylerya znayduie się w naylepszym stanie.

Z Stuttgardu d. 4 *Czerwca.*

Gazeta tuteysza donosi z Ludwiksburga: — D. 3 b. m. w południe przyiechali tu NN. Cesarstwo Austryaccy, z Cesarzem

Rossyyskim, naszem Królem, i Arcy Książętami Austryackiemi Ferdynandem, Ludwikiem i Maxymilianem. Tak przy ich wyieździe z Stuttgardu, iako też przy wieździe do Ludwiksburga słyszeć się dały dzwony i wystrzały z dział. W Ludwiksburgu przyięła Królowa wysokich gości i stawiła przed niemi Królewne. Potem nastąpił obiad. Wieczorem udała się wysoka kompaniia do Monrepos. W obrzędowey sali zaproszone do Dworu Damy stawione były przed N. Cesarzową Austryacką przez Wielkiego Podkomorzego, Hr. Walworth, a przed NN. Cesarzami Austryackim i Rossyyskim przez Damę stanu, Baronową Seckendorf. Potem dana była opera *Cortez*, po którey ukończeniu NN. Cesarstwo Austryaccy wyiechali przy wystrzałach z dział do Heilbronn. N. Cesarz Rossyyski po ukończonym balu i wieczerzy powrocił z naszem Królem do Ludwiksburga. Wczoray około południa powrociła tu z Heilbronn N. Cesarzowa Austryacka i po śniadaniu udała się w podroż napowrot do Wiednia. N. Cesarz Rossyyski poiechał potem zaraz z naszem Królem do Stuttgardu, i obeyrzał tamteyszy zwierzyniec Królewski i warsztat Professora Danneckera. Za powrotem tu i po obiedzie znaydował się w teatrze dworskim na operze Telemaka. Dziś odbyły popis piechota i jazda gwardyi Królewskiey, po którego ukończeniu poiechał N. Cesarz Rossyyski do Heilbronn; Król nasz odprowadził J. C. Mość do Besigheim, a ztamtąd udał się do Freudenthal.

Wiadomości z Francyi do 31 Maia
(Z Gazety Wiedeńskiey Dworskiey.)

Pisma publiczne zawieraią wyciągi z Monitora Paryzkiego pod d. 27, 28 i 29 Maia, podług których dowódca stronników Królewskich w Wandei, P. La Roche Jaquelin, zbliżył się z 4 do 5000 ludzi do brzegow i pod Sable d'Olonne zamek St. Gilles, który miał tylko bydź 30 inwalidami osadzony, zdobył. Potem przybyły pod St. Gilles Angielskie okręty, które wysadziły na ląd nieco rokoszanow i 6000 karabinow; ale stoiący w Napoleonville (iak Monitor pisze) Jenerał Travot wyruszył zaraz przeciw rokoszanom, rozpędził ich, około 300 zabił i 4000 Angielskich karabinow i 600 baryłek prochu zdobył. Reszta karabinow były iuż rozdane, ale będą także odebrane, ponieważ wszędzie lud przeciw rokoszanom powstaie i z woyskiem się łączy.

Trzy pułki, które znaydowały się w Korsyce, przybyły d. 12 Maia do Tulonu, z których część weszła d. 15 do Marsylii.

Wyszła d. 17 Maia z Tulonu eskadra przywiozła z wyspy Elby konie i powozy, które tam Bonaparte zostawił. D. 18 władowano w Tulonie 100 dział na statki, które popłynęły Rodanem w gorę, dla bronienia Lyonu.

D. 28 Maia przyymował Bonaparte z wielką okazałością w tronowey sali wiele deputacyy od wybiorczych kollegiow. Ognistemi ich mowami zapełniony iest Monitor. Po mszy nastąpił odłożony wielki popis woyskowy, który trwał aż do godziny 7 w wieczor.

Monitor pod d. 30 Maia i inne Paryzkie pisma donoszą, iż d. 27 Hieronim Bonaparte, d. 28 Pani Letycya Bonaparte, a d. 29 Kardynał Fesch do Paryża przybyli.

Wybiorcze kollegiia zbieraią się w

wyznaczonych salach i rachuią głosy względem przyięcia konstytucyi.

W Monitorze d. 31 Maia znayduie się programma względem pola Maiowego w następuiącey treści: — W wieczor d. 31 Maia bezpłatne wniyście do teatrow, i t. d. D. 1 Czerwca odbędzie się uroczystość Maiowa. Bonaparte przyiedzie w orszaku 17tu sześciokonnych powozow na pole Maiowe. Jak tylko usiędzie, czytana będzie msza, potem będą przed nim stawione środkowe deputacye od kollegiow wyborczych. Arcykanclerz oznaymi o liczbie głosow, potem ogłoszone zostanie przyięcie konstytucyi. Po wykonaniu przysięgi nastąpi odśpiewanie *Te Deum*, i Bonaparte rozda woysku orły. Wszystkie zabawy, rozdawanie żywności, trunkow, &c. odłożone są do 4 Czerwca, w którym dniu otworzone bydź maią posiedzenia ciała prawodawczego.

Tenże Monitor zawiera następuiącą odezwę dowodzącego Jenerała Travot przeciw Wandei z głowney iego kwatery Napoleonville d. 21 Maia:

" Mieszkańcy Wandei! Przed dwudziestu laty dopomagałem do przytłumienia woyny domowey, która nieszczęśliwe wasze okolice pustoszyła. Dziś przychodzę w tymże do was znowu celu, i tak iak przedtem chciałbym przemowieniem do was, nie mocą oręża onę zakończyć. Nie wątpcie iednak, ażeby ostatni sposob nie znaydował się także w ręku moich, wszakże w dwoch potyczkach, które w przeciągu dni pięciu od waszego powstania stoczyłem pod St. Gilles i Aiznai, pobiłem i rozpędziłem dwie nayliczniejsze kupy, chociaż naywiększem ożywione były zaufaniem, które im właśnie otrzymana broń i obecność tylu poczęści iuż zabitych dowodcow nadawały. Musiałem wam dać okropny tego dowod, ażeby nieprzyiaciele waszey spokoyności nie powiedzieli, iż słowa pokoiu, które wam posełam, pochodzą iedynie z boiaźni lub słabości, &c. „

Bruxelska gazeta wyraża: Francya iest teraz na trzy partye podzielona; pierwsza nayznacznieysza przez swoy cel i liczbę iest Królewska, druga Korsykańskiego przywłaszczyciela, a trzecia nakoniec jakobinow.

Gazeta Piemontska zawiera następuiące doniesienie z Nicei pod d. 28 Maia:

" Wczoray odebraliśmy tu wiadomość, że d. 25 Maia rano szebeka Elbiyska płynąca z Neapolu zawinęła na przedporcie Cannes, i wysadziła na ląd Jenerała Pignatelli, Jenerała Manes, byłego gubernatora Neapolu, taynego Sekretarza Crousi, kilku Neapolitańskich officerow, orszak i niektóre rzeczy. Tegoż dnia o godzinie 10 w wieczor przybył tamże Miurat z kilkunastu osobami, powozami i innemi rzeczami. Posłano tam zaraz ztąd posłańca dla dowiedzenia się o prawdzie, i pokazało się, iż w istocie znaydował się Miurat w Cannes z około 30 osobami swoiego orszaku. Wyprawił on ztamtąd sztafetę do Paryża. „

(Z *Gazety Hamburskiey.*

O Narodzie Francuzkim i Woysku.

Wszystkie publiczne i prywatne doniesienia z Francyi, a nawet pisane pod ministeryalnym wpływem, okazuią opor narodu przeciw przywłaszczeniu Bonapartego.

Francya wystawia w tey chwili wiel-

ki i okropny widok zdrądzonego Króla i narodu, którą uciska woysko, przeznaczone do bronienia pierwszego i drugiego. Zachodzi pytanie iak 26 mill. ludzi poddać się mogło pod iarzmo 2 do 300,000 żołnierzy? Zawisło to od rożnicy położenia uciśnionych i uciskaiących. Gdy zbroyna kraiowa siła złamie przysięgę i przeydzie na stronę przywłaszczyciela, tedy podaie mu sposobność do utwierdzenia iego przywłaszczenia. Dzieie okazuią wszędzie tę prawdę. Za pomocą żołnierzy nabywa tyran pieniędzy, płaci ich i nowych tworzy. Za pomocą żołnierzy zabiera twierdze, zbroiownię i wszystkie w kraiu do woyny potrzeby, obala władze, oddaie ie w ręce przewrotnych ludzi, którzy mu są przychylnemi, a wspieraiąc tych współwinowaycow zbroyną siłą, ma w nich pomocnikow i narzędzia swey tyranii. Za pomocą żołnierzy rozbraia podeyrzanych sobie obywateli, i rozszerza postrach przez ustanowienie woyskowych kommissyy i nadzwyczaynych sądow, które nie składaią się z sędziow, ale mordercow, i miecz kata łączy się z pałaszem żołnierza. W ow czas wszystko ulega, wszystko karki zniża. Rzym (powiada Montesquieu) który świat zdobył, drżał przed naypierwszym hufcem żołnierzy, który się do niego zbliżał. Coż obywatele zrobić potrafią? Narzekaią i czasami podniecaią powstania; ale ścisła baczność władz, szpiegowstwo i boiaźń, zabraniaiące należytego porozumienia się i wspólnego działania, zwłaszcza w obszernym kraiu, czynią te powstania bezskutecznemi. Jeszcze August powiedział, iż obawia się buntu żołnierzy, ale bynaymniey spisku obywateli, i poki trzymał oręż w ręku ulegał pierwszym, lecz obchodził się surowo i okrutnie z drugiemi.

Jakoż zważywszy urządzenie woyskowe, ową hierarchią w dowodztwie, ślepe posłuszeństwo swoim dowodcom, łatwość poruszenia na dany znak w momencie wielkich mass w dalekie okolice, które wszędzie gdzie przybędą, są większe niżeli ludność mieyscowa; zważywszy z drugiey strony mnostwo spokoynych obywateli, kupcow, rzemieślnikow, rolnikow bez punktu ziednoczenia, bez urządzenia, bez porozumienia się w chwili napaści, bez karności, bez dowodcow, bez broni, bez dział i zestrachanych ustawami tyrana, iego sądami i iego żołnierzami, możnaż się dziwić, że poiedyncze powstania rownie szybko bywaią przytłumione iak powstaią? Dziwić się owszem potrzeba, że przy tak nierownych sposobach takowe powstania wszczenać się nawet mogą, bo siła obywatelska nigdy woyskowey wydołać nie potrafi. Lill i Dunkierka oświadczyły się przeciw przywłaszczycielowi, i zostały natychmiast nadzwyczayną kontrybucyą obłożone; oparła mu się Marsyliia, i iest w stanie oblężenia ogłoszona, gwardya iey iest rozwiązana i celnieysi iey mieszkańcy zostali do więzienia wtrąconemi; Montpellier i Niceia wywiesiły białe chorągwie, lecz zagrożono wytępieniem ich mieszkańcow, i woyskowe kommissye rozszerzaią śmierć w pięknych tych okolicach; Paryż zastraszył tyrana na krwawym iego tronie, lecz on otoczył to miasto warowniami i 1000 dział, które lubo służyć maią na iego obronę, grożą mu iednak zupełnem zniszczeniem. Tak smutny stan rzeczy nie może ustać iak tylko przez śmierć uzurpatora,

lub gdy obca siła odwrociwszy bagnety żołnierzy od piersi obywatelskich, poda im sposobność do oświadczenia się wyraźnie, porozumienia i działania podług ułożonego planu, dla wspierania swoich oswobodzicieli.

Lecz mowią, dla czegoż woysko Francuzkie, składaiące się z obywateli, oddzieliło się od obywateli, i dla czegoż uciska narod, którego iest częścią, wspieraiąc człowieka, którym brzydzi się narod? Gdy żołnierze wiele lat woynę prowadzą i długo w obcych kraiach bawią, tracą ducha obywatelskiego, i nie znaią nikogo więcey procz swoiego wodza, na którym całą nadzieię pokładaią. Tacy żołnierze łatwo się do tego stopnie uniosą, iż nie walczą więcey za oyczyznę, ale za poiedynczą osobę; mniemaią, że im oyczyzna tego nie da, co im wodz ich daie, i poświęcaią oyczyznę swoiemu interessowi. Takie iest teraźnieysze położenie żołnierzy Francuzkich. Dwudziesto letnia woyna tak ściśło połączyła żołnierzy z Bonapartem, że go uważaią za rękoymiią wszystkich korzyści, które im woyna przyniosła, i w nadziei przyszłych korzyści wykrzyknęli go dla prywatnego swoiego interessu przeciw życzeniu narodu Cesarzem. Taki był i będzie zawsze los ludow, gdzie siła woyskowa zanadto wygoruie. Gdy Klaudyusz pozbawiony został państwa i życia przez truciznę, spadało państwo na iego syna i Rzymianie powołali go. Lecz uięto wodza pretoryańskich kohort, i Agrypina zaprowadziła swoiego syna do obozu. Kilka tysięcy ludzi oddało państwo Neronowi; panowała poczwara, a Britanikus został wygnany.

Pozbawiony prawego Króla, którego kocha i nazad żąda, podbity od przywłaszczyciela, którego nie nawidzi i mieć nie chce, doznaie teraz lud Francuzki losu, iakiego w podobnych okolicznościach żaden lud nie mogł i nie może uniknąć.

Z Szwaycaryi d. 30 Maia.

Upoważniony przy lidze Szwaycarskiey od Króla Francuzkiego poseł, Hr. Talleyrand, podał w imieniu Króla swoiego seymowi żądanie, iż gdy Angliia przyrzekła dostarczyć potrzebnych pieniędzy, J. K. Mość chce znowu przyiąć w służbę zostaiące na żołdzie Francuzkim pułki Szwaycarskie. Jeżeli seym na to zezwoli, Jenerał Hr. Damas ma wraz z posłem zlecenie, ułożyć się w tey mierze. Seym oświadczył, iż na to żądanie kantony tylko odpowiedzieć mogą, gdyż konstytucya ligi zostawiła wyłącznie moc kantonom układania się względem zagraniczney służby i kapitulacyy woyskowych, a zatem nie należy do seymu o tem stanowić. Ugodzono się iednak większością głosow odesłać to żądanie do połączonych kommissyy, aby go kantonom przełożyły.

C. K. Austryacki Minister, P. Schraut, uwiadomił przez notę pod d. 28 Maia seym, iż Arcy Xże Jmć Jan przeieżdzać będzie z Włoch przez Szwaycaryą do głowney kwatery nad Ren, i żądał, aby zamierzone inkognito J. Cesarzowiczowskiey Mci nie było przerwane.

Na obszerny rapport połaczonych kommissyy postanowił seym iednomyślnością, iż wystawione 15,000 ludzi odwodowego woyska, o którego przygotowaniu uwiadomione iuż dawniey kantony zostały, oddane bydź maią pod rozrządzenie naczelnego Wodza.

DODATEK
DO Nro 50.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 21 CZERWCA 1815 Roku WE SRODĘ.

Z Warszawy d. 17 Czerwca.

D. 13 b. m. powrocił tu z Wiednia JO. Xże Adam Czartoryski (syn).

Czytamy w gazecie Poznańskiey akt następuiący:

My Frederyk August, z Bożey Łaski Król Saski &c.

W skutek układow pomiędzy potężnemi Mocarstwami na Kongressie Wiedeńskim względem podziału kraiow zawartych, przez traktat z dnia 18 b. m. zrzekłszy się posiadania Xięstwa Warszawskiego, gdy uwolnienie od przysięgi poddanych tegoż Xięswa iest wypadkiem z naturalnego biegu rzeczy wynikaiącym, osądziliśmy bydź naszem obowiązkiem uledz okolicznościom, i dla dobra powszechnego zażądaną od nas uczynić ofiarę.

Naszych więc sług i poddanych Xięstwa Warszawskiego, ninieyszem od przysięgi Nam złożoney uwalniamy. Rozłączenie to z poddanemi, ktorzy Nam poświęcenia i wierności nayłkliwsze dali dowody, nayżywszą zadaie Nam boleść. Pamięć ich nazawsze w sercu mem wyrytą będzie. Ich powodzenie, które bez przerwy naszych oycowskich starań i opieki było celem, nie przestanie bydź przedmiotem naszych naygorętszych błagań, które do Naywyższey Opatrzności zasełamy, i obowięzuiemy tychże poddanych do zachowania na przyszłość względem rządu, którému szczęście ich powierzonem będzie, takież same posłuszeństwo i wierność, iakich względem nas dali dowody. — Dan w Laxenburgu d. 22 Maia 1815.

Frederyk August.

P R O G R A M A.

Obchodu Uroczystości Ogłoszenia Królestwa Polskiego w dniu 20 Czerwca 1815 roku.

We Wtorek dnia 20 b. m. o godzinie 5tey zrana 51 wystrzałow z dział ogłosi rozpoczynaiącą się uroczystość.

O godzinie 8mey rano wszystkie Władze Rządowe osobnemi inwitacyami Prefekta Departamentu wezwane zbiorą się w zamku w sali zwyczayney. — O godzinie wpół do dziewiątey przybędą tam Członki Rady Naywyższey T. X. W.

O trzech kwadransach na 9tą wspomnione Władze w zwykłym przy obrzę-

---

Z powodu zaczenaiącey się prenumeraty na Gazetę Krakowską od 1go Lipca r. b. uprasza iey Redaktor, aby życzący ią trzymać raczyli się wcześnie zgłaszać.

dach zachowywanym porządku, na wezwanie Urzędnika Prefektury, udadzą się gankami na solenne nabożeństwo do Kościoła Katedralnego S. Jana.

Prefekt Departamentu przy weyściu do kościoła przyymować będzie przybywaiących, a Urzędnik Prefektury mieysca każdemu w kościele przeznaczone wskazywać będzie.

Gwardya narodowa w szyku assystować będzie kościelney uroczystości.

Porządek karet zaiazdow przez Prezydenta Policyi urządzony zostanie.

Gdy Władze i Rada naywyższa mieysca swe zaymą, odprawi się o godzinię 9tey wielka Msza Pontyfikalna przez Biskupa śpiewana, w czasie którey miane będzie stosowne do okoliczności kazanię.

Po skończonem nabożeństwie, czytane będą publicznie Zrzeczenie się N. Frederyka Augusta Króla Saskiego praw do Xięstwa Warszawskiego onemu służących, oraz Wyroki Nayiaśnieyszego Cesarza i Króla, zakończone stosowną do okoliczności Mową; po którey umocowani Namiestnicy Jego Cesarskiey Mości, Króla Polkiego, przeydą pod Tron do tego Aktu przygotowany, a w tymże czasie Herb nowy Królestwa Polskiego na zamku, na Ratuszu Miasta Starey Warszawy, i na Pałacu Rządowym przybity zostanie.

W tem mieyscu, Urzędnicy nowo mianowani, Władze trwaiące i Obywatele przytomni wykonaią przysięgę hołdu wierności Jego Cesarsko Królewskiey Mości i Konstytucyi rotą głośno dyktowaną, i takową przysięgę w księdze umyślnie na to sporządzoney Rada Stanu, Senatorowie, dawni Radcy Stanu, Referendarze Komitet centralny, iako reprezentuiący Obywateli, Sąd Appellacyyny, Prefekt, i Prezydent Municypalny zaraz podpiszą.

Poczem celebruiacy Biskup zaintonuie *Te Deum*, przez dobraną muzykę exekwowane; po odśpiewaniu modlitwy, grany będzie Himn *Salvum fac Imperatorem et Regem*; w czasie *Te Deum* da się słyszeć ciągły huk dział, i dzwony wszystkich kościołow. Po *Te Deum* Rada Stanu z Senatorami, Komitetem Centralnym, Sądem Appellacyynym, poprzedzeni przez Prezydenta Municypalności, udadzą się nazad gankami do Zamku, zkąd poiadą do Jego Cesarzewiczowskiey Mości Wielkiego Xięcia Konstantego dla złożenia mu winney attencyi, iako Bratu Nayiaśnieyszego Cesarza i Króla i dla uwiadomienia Go o spełnioney Uroczystości; Prefekt zaś Departamentu pozostanie w kościele, i wezwie porządkiem przez Urzędnika Prefektury czytanym wszystkie inne Władze i Obywatelów przytomnych do podpisu przysięgi w Księdze powyżey wzmiankowaney, którą to Kięgę zwróci późniey Radzie Stanu.

O godzinie 3ciey z południa dany będzie wielki obiad dla osób osobnemi biletami zaproszonych. O godzinie 5tey po południu w mieyscach przez Prefekta wskazanych wyprawione będą różne igrzyska i zabawy, przy bezpłatnem rozdawaniu napoiu dla ludu.

O godzinie 8mey przed wieczorem dany będzie spektakl na wielkim Teatrze przy onego illuminacyi ze stosowną kantatą. — Affisze dzienne ogłoszą tytuł sztuki, i porządek przy weyściu i wyyściu przez policyą będzie dostrzegany; kilka loż będą zachowanemi dla Rządowych Osob.

Wieczorem illuminacya pałacu i ogrodu Rządowego, gdzie przy stosownych transparentach muzyka ciągle grać będzie, jako też powszechne wszystkich domow oświecenie, zakończy ten uroczysty obchod, poświęcony uczuciom radości, czci, wdzięczności, i uwielbienia dla Nayiaśnieyszego Cesarza i Króla.

W Warszawie dnia 16 Czerwca 1815.

Prefekt Depart: Warszawskiego.

Nakwaski.

Z Ratysbony d. 8 Czerwca.

D. 6 b. m miasto nasze miało szczęście powitać N. Cesarzową Austryacką w powrocie do swey stolicy. Szwadron jazdy narodowey 3ciey klassy przyiął tę Monarchinią w Kumpfmühl, a o godzinie 6 wieczorem wiechała do naszego miasta bramą S. Jakoba, w którey powitały ią mieyscowe władze, i mieyskie, oddaiąc iey bukiety panienki, przy assystencyi urzędnikow pocztowych, wystrzałach z dział i odgłosie wszystkich dzwonow. Od rzeczoney bramy aż do gościnni pod złotym krzyżem, gdzie wysiadła, stała gwardya narodowa w paradzie, a przed osadzonem honorową strażą mieszkaniem, woysko liniiowe. Przed obiadem przyięta z naywiększą łaskawością władze tuteysze. Tak przed bramą, iako i w ulicach, przez które przeieżdżała, witana była N. ta małżonka wysokiego Zprzymierzyńca naszego Króla od licznie zebranego ludu radosnemi okrzykami.

Tegoż dnia przybyła tu z Salcburga Xżna Następczyna Weymarska, i wysiadła w gościnni pod białym Barankiem. Wczoray obeyrzała N. Cesarzowa tuteyszy katedralny kościoł, salą byłego seymu Rzeskiego i wszystkie osobliwości, potem iadła obiad z Xżną Weymarską, z Xciem i Xżną Thurn-Taxis, &c. a dziś o godzinie 8 z rana, odpowiadaiąc nayłaskawiey na mowy pożegnania władz wszystkich, &c. opuściła nasze miasto przy takich samych uroczystościach iak podczas wiazdu.

Xżna Weymarska wyiechała dziś także z miasta naszego. O godzinie zaś 4 z rana przybył tu Arcy Xże Jmć Jozef, Palatyn Węgierski z licznym orszakiem, wysiadł do gościnni pod złotym krzyżem, a popołudniu udał się w dalszą podroż do Ludwiksburga.

Z Rzymu d. 22 Maia.

Woyska Papiezkie zdobyły w teraznieyszey woynie przeciw Neapolowi dwa działa.

W Askoli potłukł lud posąg Miurąta i iego herb spalił.

Dnia 19 i 20 Czerwca 1815.
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

	1.		2.		3.		4.	
Korzec	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.
Pszenicy	25	—	23	—	21	—	19	15
— Zyta	24	—	23	—	22	—	20	15
— Jęczmienia	19	15	18	15	16	15	15	15
— Owsa	9	15	9	—	8	15	8	—
— Jagieł	44	—	40	—	38	—	36	—
— Grochu	23	15	22	15	21	—	20	—
— Rzepaku	—	—	—	—	—	—	—	—

DONIESIENIA.

1wszy raz.) W dopełnieniu przepisow naywyższey Władzy Rządowey, uwiadomia ninieyszym: Anna z Jabłonowskich Hrabina Wodzicka w dobrach swych Niedźwiedziu w Depart. Krakow. w Powiecie Hebdow. zamieszkała, że ma zamiar wyiechać w Galicyą w Cyrkuł Jasielski do swey Familii do Krosienka, z trzema Corkami, z

Panną służącą Teressą Tuchowiczową, Marcinem Zuwarkiem lokaiem, Pawłem Jaworskim kucharzem. W Krakowie dnia 18. Czerwca 1815.

1wszy raz.) Damian Lgocki, Obywatel Depart. Krakow. ma zamiar wyiechać z żoną i dwoygiem dzieci w interessie familiynym do Galicyi w Cyrkuł Myślenicki, co podaię do publiczney wiadomości.

1wszy raz.) Jan Kruczkowski Obywatel Krakow. w Krakowie zamieszkały wraz z kompanistą swym Antonim Krupskim udaie się w Austryą do Galicyi w interessach handlu.

1wszy raz.) Uwiadomiam ninieyszym, iż w interessach Prawnych myślę wyiechać w Galicyą na Bochnię do Tarnowa. w Krakowie 20 Czerwca 1815,

Jan Nowicki Sę. Pok.

1wszy raz.) Stosownie do rozporządzenia Rządowego Andrzey Rożycki donosi że wyieżdza do kąpieli Karlsbadskich do Czech na miesięcy trzy wraz zdwoma służącemi Albertem Stachoskim, i Franciszkiem Augustynowiczem. W Krakowie 19 Czerwca 1815.

2gi raz.) Stosuiąc się do przepisu Rządowego, podaię do publiczney wiadomości, iż do Krynicy w Galicyą Austryacką wyieżdzam.

W Krakowie d. 14 Czerwca 1815.

Felix Zakrzeński, Dziedzic wsi Wierzbna w Pow. Hebd. Dep. Krak.

2gi raz.) Izrael Pitzelle i Abraham Wermann, Kupcy z Zydowskiego miasta na Kaźmierzu przy Krakowie, maią zamiar wyiechać w kray Rossyyski do Zelwy przez Szerysową w interessach handlowych. Biorą z sobą dwoch służących Kiwa Abeles i Szulenkiersza, i parobka do koni; co ninieyszem do publiczney podaią wiadomosci.

Dnia 26 Czerwca r. b. o godzinie 9 z rana w Domu pod Nr. 631 przy ulicy Mikołayskiey stoiącym, sprzedawane będą przez publiczną licytacyą następuiące ruchomości, iako to: komody, lustra, zegary, landszafty, kanapy, krzesła, stoliki, kredensy, tabakierki, szafa, oraz rożne naczynia szkła rzniętego, porcelanowe, cynowe, &c. — O czem podpisany Komornik Prześw. Publiczność uwiadomia.

W Krakowie d. 19 Czerwca 1815.

Stefan Mochnacki, Kom. T. H. D. K. i R.

Kocz na 4 osoby familiyny nowy teraźnieyszego fassonu landarowa robotą ze wszystkiemi do tegoż przynależącemi rekwizytami iest do sprzedania przy ulicy S. Jana pod Nr. 485.

Niżey podpisany do publiczney podaie wiadomości: iż w skutek Rezolucyi JW. Prezesa Tryb. Cyw. I. Inst. Dep. Krak. pod d. 31 Maia r. b. do liczby 1338 zapadłey; ruchomości, po ś. p. Teressie z Gorączkiewiczow 1go Mireckiey, 2go małżeństwa Sawiczewskiey, pozostałe, składaiące się z mebli, sprzetow domowych, zegara stołowego, kilku sztuk naczyń porcellanowych, sukien, bielizny, i t. d. przez licytacyą publiczną, w dniu 21 b. m. Czerwca, w kancellaryi podpisanego, przy ulicy Floryańskiey, pod N. 537 na pierwszym piętrze, za gotowe srebrne pieniądze, sprzedawane będą. Po czym bezpośredniczo, na mocy Rezolucyi Wys. Tryb. Cyw. I. Inst. Dep. Krak. pod dniem 9 Grudnia r. z. do liczby 2991, i pod dniem 5 m. i r. b. do L. 1333 zapadłych, nastapi sprzedarz sukien, kilku sztuk bielizny, fuzyi, kuferka, i t. d. po ś. p. Piotrze Popowiczu: tudzież tabakierki szczerozłotey, zegarka, pieczątki, ramek od toalety srebrnych lorynetty, i okularow takichże, po ś. p. Janie Jaskiewiczu pozostałych.

Dan w Krakowie d. 9 Czerwca 18 5.

Antoni Szałowicz, Not. Pub. Dep. Krak.